

08.06.2026.				
02-607/26-32/8	UPI	57/18	UPI	

IZVJEŠTAJ O AKREDITACIJI STUDIJSKOG PROGRAMA Osnovne akademske studije na engleskom jeziku „Management in Tourism and Hospitality“

Odlukom Agencije za obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) broj 02-607/26-32/8 UPI od 16.03.2026. godine, imenovana je Komisija za sprovođenje postupka akreditacije osnovnog akademskog studijskog programa na engleskom jeziku pod nazivom Management in Tourism and Hospitality (Menadžment u turizmu i hotelijerstvu) u sastavu:

1. **Prof. dr Janez Mekinc**, vanredni profesor na Fakultetu za turističke studije Portorož – TURISTICA, Univerziteta na Primorskom, Republika Slovenija - predsjednik Komisije;
2. **Prof. dr Milan Ivkov**, vanredni profesor na Prirodno-matematičkom fakultetu (Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo), Univerzitet Novi Sad, Republika Srbija - član Komisije i
3. **Prof. dr Mira Pavlinović**, vanredna profesorica na Pomorskom fakultetu, Univerzitet u Splitu, Republika Hrvatska - članica Komisije.

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev Fakulteta za turizam (Montenegro Tourism School), organizacione jedinice Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, za akreditaciju osnovnog akademskog studijskog programa na engleskom jeziku pod nazivom Management in Tourism and Hospitality, ostalu relevantnu dokumentaciju, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji Izvještaj o ocjeni kvaliteta studijskog programa, njegove uskladenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila zahtjev za akreditaciju osnovnog akademskog studijskog programa na engleskom jeziku „Management in Tourism and Hospitality“, kao i drugu priloženu dokumentaciju. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je posjetila Fakultet za turizam u sklopu Univerziteta Mediteran Podgorica dana 08.05.2026. godine i upoznala se o ukupnim uslovima za realizaciju osnovnih studija. Agenda posjete je data u prilogu.

U skladu sa gore navedenim, a na osnovu odredbi Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG”, broj 122/2025 od 22.10.2025. godine), kao i Pravilnika o postupku akreditacije studijskog programa, sadržaju i obliku sertifikata o akreditaciji („Službeni list CG”, broj 96/2020 od 24.09.2020. godine), Komisija je Agenciji podnijela Izvještaj o akreditaciji osnovnog akademskog studijskog programa na engleskom jeziku „Management in Tourism and Hospitality“ dana 08.06.2026. godine.

I OPŠTI PODACI

Naziv ustanove: Univerzitet „Mediteran“ Podgorica

Naziv organizacione jedinice: Fakultet za turizam (Montenegro Tourism School)

Naziv studijskog programa: Management in Tourism and Hospitality

Nosilac studijskog programa: Fakultet za turizam (Montenegro Tourism School)

Vrsta studijskog programa (akademski ili primijenjeni): Akademski

Naučna oblast: Društvene nauke

Način organizacije nastave (klasična, na daljinu, na engleskom jeziku): Klasična i na engleskom jeziku

Nivo kvalifikacije koji se stiče završetkom studijskog programa: Bečelor- nivo VI NOK-a CG

Stručni naziv koji se stiče po završetku studijskog programa: Bečelor – Menadžment u turizmu i ugostiteljstvu (Bachelor of Management in Tourism and Hospitality)

Predviđeno vrijeme trajanja studijskog programa: 6 semestara

Broj ECTS kredita: 180 ECTS

Broj studenata planiranih za upis: 50

II OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA

Komisija je u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristila sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- *Eliminacioni kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada neispunjavanje standarda i kriterijuma uslovljava negativan akreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za akreditaciju;
- *Potreban kriterijum za ocjenjivanje* u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces akreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

Komentar obavezno sadrži preporuku za unaprjeđenje kriterijuma, odnosno standarda, čak i kada je on obezbijeden u skladu sa standardima i smjernicama Agencije..

U komentarima, Komisija je dala svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda, odnosno njegovih kriterijuma,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

**STANDARD 8 SA KRITERIJUMIMA:
AKREDITACIJA STUDIJSKIH PROGRAMA NA ENGLLESKOM JEZIKU**

Studijski programi se mogu organizovati na engleskom jeziku, ako su ispunjeni svi uslovi koji važe za akreditaciju programa na službenom jeziku, uz dodatni uslov da ustanova:

- Posjeduje svu relevantnu dokumentaciju za realizaciju programa/modula/kursa na engleskom jeziku;
- Ispuni i posebne uslove, kako bi dokazala osposobljenost za organizovanje nastave na engleskom jeziku, i to da:
 - ima dobro razvijenu studentsku mobilnost i mobilnost osoblja, kao i osposobljene profesionalne servise za pružanje pomoći i savjeta u programima mobilnosti,
 - razmatra i rješava potrebe dolazećih studenata, na raznim nivoima studija, u toku planiranja i organizovanja nastave na engleskom jeziku,
 - posjeduje efikasan proces prikupljanja i analiziranja podataka koji se odnose na interesovanje i broj dolazećih studenata na predmetima/modulima/studijskim programima.

Za organizaciju ovih studija, studenti i nastavno osoblje treba da posjeduju potreban nivo znanja engleskog jezika.

Smjernice:

- Dokumentacija se priprema u skladu sa potrebama zahtjeva za:
 - Akreditaciju studijskog programa na engleskom jeziku koji je prethodno akreditovan na službenom jeziku,
 - Akreditaciju novog studijskog programa na engleskom jeziku.
- U prvom slučaju, Agencija za obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) imenuje akreditacionu komisiju koja ocjenjuje ispunjenost kriterijuma za Standard 8. Ustanova koja podnosi zahtjev priprema izvještaj na engleskom jeziku, sa fokusom na jezičku osposobljenost nastavnog osoblja i studenata. Nije potrebno da ustanova prolazi kompletan postupak akreditacije studijskog programa, ako se akreditacija na engleskom jeziku sprovodi za period u kojemu važi akreditacija/reakreditacija na službenom jeziku, već se primjenjuje sljedeći postupak:
 - Agencija formira akreditacionu komisiju od tri člana, od kojih je, najmanje, jedan sa akademskim zvanjem iz oblasti lingvistike engleskog jezika,
 - Komisija priprema izvještaj Agenciji u skladu sa smjernicama za Standard 8.
- Za akreditaciju novog studijskog programa na engleskom jeziku, zahtjev se priprema prema formi koja se primjenjuje u procesu akreditacije studijskih programa na službenom jeziku, dopunjen sa podacima predviđenim Standardom 8. Kompletan zahtjev za akreditaciju studijskog programa priprema se dvojezički: na službenom i engleskom jeziku.

KRITERIJUMI:
8.1. Organizacija nastave

Nastava na engleskom jeziku koja se ocjenjuje organizuje se za:

- Kompletan studijski program,
- Pojedinačne module studijskog programa,
- Pojedinačne predmete studijskog programa koji se izvode isključivo na engleskom jeziku.

Ustanova posjeduje relevantnu literaturu na engleskom jeziku.

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno		Djelimično ispunjeno	*	Nije ispunjeno	
-----------	--	----------------------	---	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Na osnovu analiziranih dokumenata, moguće je jasno identifikovati organizaciju realizacije studijskog programa na nekoliko nivoa. Na sistemskom nivou, program je strukturisan u skladu sa ESPB i Bolonjskim modelom, sa jasno definisanim semestrima, kreditnim sistemom i kombinacijom različitih oblika nastave. Na nivou kurikuluma, organizacija je vidljiva kroz podelu na godine studija, predmete, module i standardizovane nastavne planove. Pored toga, odluka Upravnog odbora potvrđuje da se studijski program u celini realizuje na engleskom jeziku. Međutim, dostavljeni dokumenti ne pružaju dovoljno uvida u operativnu realizaciju nastave, što znači da je organizacija prvenstveno formalno definisana, dok konkretni aspekti izvođenja nastave nisu eksplicitno precizirani.

Analiza studijskog programa pokazuje da je program strukturno pripremljen za realizaciju na engleskom jeziku, budući da uključuje englesku terminologiju, međunarodno uporedivu strukturu predmeta i pojedine nastavne resurse na engleskom jeziku. Međutim, detaljniji pregled kurikuluma ukazuje na to da korišćenje literature na engleskom jeziku nije u potpunosti sistematično. Kod pojedinih ključnih predmeta, kao što su Basics of Economics i Service and Quality Management, značajan deo literature čine regionalna izdanja, dok je literatura na engleskom jeziku prisutna kao dopunski izvor ili nije jasno navedena kao primarni nastavni izvor. Slično tome, kod predmeta iz oblasti društvenih nauka, kao što je Social Psychology in Tourism, literatura se u značajnoj meri oslanja na regionalne izvore, što može ograničiti neposredan kontakt studenata sa međunarodnom naučnom i stručnom produkcijom. Takva neujednačenost ukazuje na potrebu za doslednijim pristupom internacionalizaciji nastavnih izvora. Veća doslednost nastavnih resursa i sadržaja u ovom kontekstu podrazumevala bi da ključni stručni predmeti budu sistematski podržani savremenom literaturom na engleskom jeziku, uključujući međunarodne udžbenike, naučne članke i relevantne baze podataka, da nastavni materijali, poput predavanja, studijske građe i zadataka, budu jednoobrazno pripremljeni na engleskom jeziku, kao i da se stručna terminologija dosledno koristi u svim segmentima nastave. Time bi se obezbedila veća uporedivost programa sa međunarodnim studijskim programima i unapredio stvarni, a ne samo formalni nivo internacionalizacije.

Na osnovu dopune dokumentacije dostavljene od strane fakulteta, Ekspertska grupa zaključuje da je zahtev za navođenje literature po predmetima u osnovi ispunjen, jer dokumentacija sadrži literaturu raspoređenu po predmetima i podeljenu na osnovnu i dopunsku literaturu, što omogućava uvid u to za koju predmetnu oblast se pojedini izvori koriste. Takođe je evidentno da je pripremljen poseban plan razvoja dostupnosti literature, kojim institucija odgovara na zahtev za dopunjavanje literature na engleskom jeziku i za obezbeđivanje pristupa literaturi koja ranije nije bila dostupna ili nije mogla biti preuzeta. Ipak, radi potpune transparentnosti i lakšeg praćenja realizacije ove mere, Ekspertska grupa preporučuje da se plan razvoja literature dodatno konkretizuje kroz precizan spisak nedostajuće ili trenutno nedostupne literature, povezivanje tih izvora sa relevantnim predmetima, definisanje rokova i odgovornih lica, kao i dostavljanje dokaza o načinu na koji će pristup literaturi biti obezbeđen.

Kriterijum za ocenjivanje: Eliminacioni

8.2. Jezička osposobljenost

- Nivo poznavanja jezika je propisan u institucionalnim aktima, i to:

Za studente:

- Za studente prvog i drugog ciklusa studija (osnovne i postdiplomske studije), najmanje sertifikat izdat od strane licencirane ustanove (centar za jezike na univerzitetu ili druga licencirana akademska ustanova za engleski jezik), kojim se potvrđuje nivo poznavanja engleskog jezika (najmanje CEF-nivo B1.2) ili diploma završene škole u zemlji ili inostranstvu, u kojoj se nastava uzvodi na engleskom jeziku;
- Za studente trećeg ciklusa (doktorske studije), sertifikat o položenom TOEFL/IELTS testu, ili Cambridge/Oxford sertifikat (najmanje CEF-nivo B2.1).

Nivo poznavanja jezika od strane nastavnog osoblja je jasno propisan u institucionalnim aktima, i to:

- Nastavno osoblje ima formalnu potvrdu o znanju jezika, npr. CEF nivo B 2.2, ili sertifikat o višem srednjem akademskom engleskom jeziku, sertifikat o poznavanju engleskog jezika struke; sertifikat o položenom TOEFL/IELTS testu, ili Cambridge/Oxford sertifikat (najmanje CEF-nivo B2.2);
- Kao ekvivalent formalnoj potvrdi za nastavnike, uzima se u obzir broj radova objavljenih u časopisima sa SCI/SCIE/SSCI/A&HCI liste na engleskom jeziku (minimalno 2), kao i broj usmenih prezentacija na engleskom jeziku na internacionalnim konferencijama (minimalno 3), predavačko iskustvo na engleskom jeziku na stranim univerzitetima ili dugoročna akademska mobilnost, specijalizacije, i nastavni angažman na univerzitetima gdje se nastava izvodi na engleskom jeziku;
- Kao ekvivalent formalnoj potvrdi za nastavnike uzima se u obzir i završen međunarodni studijski program na engleskom jeziku (osnovne, master ili doktorske studije, postdoktorske studije).

Prilog:

- Potvrde i sertifikati o znanju engleskog jezika, kao i drugi dokazi
- Pravila o studiranju na studijama na engleskom jeziku

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	Djelimično ispunjeno	*	Nije ispunjeno
-----------	----------------------	---	----------------

Komentar/osvrt/preporuke:

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da su institucionalnim aktima definirani zahtjevi u pogledu razine poznavanja engleskog jezika za studente i nastavno osoblje, što predstavlja odgovarajuću normativnu osnovu za izvođenje studijskih programa na engleskom jeziku. Propisane razine (najmanje B1/B2 za studente i najmanje B2/B2.2 za nastavno osoblje, uz mogućnost priznavanja ekvivalentnih akademskih i profesionalnih iskustava) u načelu su usklađene s općim standardima.

Međutim, analizom dokumentacije utvrđena je značajna normativna neusklađenost u definiranju minimalne razine znanja engleskog jezika za studente. Dok *Obrazac zahtjeva za akreditaciju SP na engleskom jeziku* (Standard 8) predviđa minimalnu razinu B1.2 prema CEFR-u, pravila za upis na studijske programe na engleskom jeziku, definirana dokumentom *Rules on Detailed Regulation of Conditions, Criteria and Procedure for Enrollment in the First Year of Undergraduate Studies at the University "Mediterranean" Podgorica*, propisuju višu razinu, odnosno najmanje B2. Ova neusklađenost ukazuje na nedostatak jedinstvenog i konzistentnog institucionalnog okvira, što može dovesti do nejasnoća u primjeni kriterija i potencijalnih odstupanja u postupku upisa.

U dijelu koji se odnosi na nastavno osoblje, iako većina nastavnika posjeduje odgovarajuće dokaze o poznavanju engleskog jezika, činjenica da za sedam članova nastavnog osoblja nisu dostavljeni dokazi predstavlja ozbiljan nedostatak u kontekstu kriterija koji ima eliminacijski karakter. Takva djelomična primjena standarda dovodi u pitanje ujednačenost i kvalitetu izvođenja nastave na engleskom jeziku.

Posebno zabrinjava činjenica da u dostavljenim dokumentima nije definiran minimalni standard jezične osposobljenosti za administrativno osoblje, iako je njegova uloga ključna

u osiguravanju funkcionalnosti studijskog programa na engleskom jeziku, osobito u radu s međunarodnim studentima. Ovaj nedostatak ukazuje na nepotpun pristup internacionalizaciji na institucionalnoj razini.

S obzirom na eliminacijski karakter ovog kriterija, smatra se da postojeće stanje ne može biti ocijenjeno kao u potpunosti zadovoljavajuće. Identificirani nedostaci ukazuju na potrebu za usklađivanjem institucionalnih akata i dosljednom implementacijom propisanih standarda, uz uspostavu jedinstvenog i obavezujućeg institucionalnog okvira.

S obzirom na navedeno, kriterij se smatra djelomično ispunjenim.

Studijski program može se akreditirati uz uvjet da ustanova u definiranom roku:

dostavi odgovarajuće dokaze o jezičnoj osposobljenosti za sve članove nastavnog osoblja, uskladi sve relevantne institucionalne akte u pogledu minimalne razine znanja engleskog jezika, definira i implementira zahtjeve za administrativno osoblje, uspostavi sustavnu evidenciju i praćenje jezičnih kompetencija.

U protivnom, kriterij jezične osposobljenosti ne može se smatrati ispunjenim u skladu sa standardima za izvođenje studijskih programa na engleskom jeziku.

Grupa eksperata napominje da je u prethodnoj fazi evaluacije kriterij bio ocijenjen kao djelomično ispunjen, te je ustanova bila obavezna poduzeti određene korektivne mjere. U međuvremenu je provedeno usklađivanje relevantnih institucionalnih akata u pogledu minimalne razine znanja engleskog jezika, čime je otklonjena prethodno utvrđena normativna neusklađenost i osigurana veća jasnoća, te dosljednost u primjeni kriterija. Međutim, nisu dostavljeni dodatni dokazi o jezičnoj osposobljenosti za sve članove nastavnog osoblja za koje takva dokumentacija prethodno nije bila dostupna. Također, iz dostavljene dokumentacije nije u potpunosti razvidno jesu li formalno definirani i implementirani zahtjevi vezani uz jezične kompetencije administrativnog osoblja niti je dostavljen detaljan prikaz sustavne evidencije i praćenja jezičnih kompetencija na institucionalnoj razini. Grupa eksperata je pritom uzela u obzir da institucionalni akti, osim formalnih certifikata, predviđaju i druge oblike dokazivanja jezičnih kompetencija nastavnog osoblja, uključujući relevantna akademska i profesionalna postignuća. Nadalje, ključni nedostatak koji se odnosio na neusklađenost institucionalnih akata u pogledu propisanih razina znanja engleskog jezika u međuvremenu je otklonjen. Uzimajući u obzir provedena usklađivanja institucionalnih akata, te cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju, Grupa stručnjaka ocjenjuje da je ostvaren značajan napredak u ispunjavanju zahtjeva ovog kriterija. Iako nisu u cijelosti provedene sve prethodno preporučene mjere, utvrđeni nedostaci ne dovode u pitanje mogućnost izvođenja studijskog programa na engleskom jeziku.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

8.3. Izdavanje dokumenata

Za izdavanje dokumenata, ustanova ima propisane procedure, izgled i sadržaj dokumenata u dvojezičnoj formi: prepis ocjena (modul/predmet), diploma i dodatak diplome (studijski program)

Prilog:

- Procedure za izdavanje dokumenata i prepis ocjena
- Primjer diplome i dodatka diplome

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	*	Djelimično ispunjeno		Nije ispunjeno	
-----------	---	----------------------	--	----------------	--

Komentar/osvrt/preporuke:

Na osnovu dostavljene dokumentacije i izvršenog uvida u priložene primjere diplome, dodatka diplomi i relevantnih normativnih akata, može se konstatovati da ustanova ispunjava osnovni zahtjev koji se odnosi na izdavanje dokumenata u dvojezičnoj formi. Dostavljeni dokumenti potvrđuju da se diploma i dodatak diplomi izrađuju na crnogorskom i engleskom jeziku, u skladu sa važećim propisima i standardima visokog obrazovanja.

U cilju daljeg unapređenja i potpune usklađenosti sa zahtjevima za studijske programe koji se izvode na engleskom jeziku, preporučuje se dodatno preciziranje određenih elemenata. Preporučuje se razmatranje mogućnosti uspostavljanja dodatnih procedura koje bi se specifično odnosile na izdavanje dokumenata za studijske programe na engleskom jeziku. Ove procedure bi mogle obuhvatiti, na primjer, kontrolu kvaliteta prevoda, dosljednu upotrebu stručne terminologije, kao i jasno označavanje jezika izvođenja studijskog programa u svim relevantnim dokumentima.

Uvođenjem navedenih unapređenja, ustanova bi dodatno osnažila transparentnost i međunarodnu prepoznatljivost studijskog programa, te obezbijedila potpunu usklađenost između formalne dokumentacije i njegove stvarne realizacije.

Ekspertska grupa napominje da je Fakultet odgovorio tako što je obezbedio ažurirane Vodiče za strane studente i upitnike za anketiranje na engleskom jeziku. Priloženi vodič sadrži ključne informacije za strane studente, dok prilagođene ankete omogućavaju praćenje zadovoljstva studenata programom studija na engleskom jeziku.

Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni

8.4. Zajednički studijski program i izdavanje zajedničke diplome

- Studijski program koji zajedno organizuju dvije ili više ustanova visokog obrazovanja (u daljem tekstu: ustanove-partneri) ispunjava sljedeće:
 - Plan realizacije programa detaljno prikazan, sa podacima za dio programa koji se izvodi zajednički i djelovima programa koji su u nadležnosti pojedinačnih ustanova-partnera;
 - Akreditacija zajedničkih programa završava se po istoj proceduri kao i u slučaju zahtjeva pojedinačne ustanove (organizacione jedinice);
 - U postupku akreditacije zajedničkih programa partnerskih ustanova iz različitih zemalja, svaka ustanova treba da završi nacionalni postupak i posjeduje pozitivnu odluku od strane nacionalnih akreditacionih tijela;
 - Akreditaciji zajedničkih programa prethodi bilateralni/multilateralni sporazum o zajedničkom programu;
 - Prijava za akreditaciju treba da sadrži i precizan plan mobilnosti studenata i nastavnog osoblja, kao i broj nacionalnih i internacionalnih studenata koji se upisuju na studijski program.
- Zajedničke diplome se izdaju studentima koji su završili zajednički program (pohađali nastavu i položili ispite) na svakoj od ustanova-partnera akreditovanih za realizaciju zajedničkog studijskog programa. Diplomom potpisuju ovlašćena lica svih ustanova-partnera uključenih u realizaciju zajedničkog studijskog programa.

Prilog:

- Plan realizacije programa
- Bilateralni/multilateralni sporazum o zajedničkom programu
- Odluka nacionalnog akreditacionog tijela za svaku ustanovu partnera

Ocjena ispunjenosti

Ispunjeno	*	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno
<p><i>Komentar/osvrt/preporuke:</i></p> <p>Studijski program <i>Menadžment u turizmu i hotelijerstvu</i> na preddiplomskoj razini (na engleskom jeziku) organizira se i izvodi samostalno od strane Fakulteta za turizam, Univerziteta Mediteran Podgorica. Sukladno navedenom, predmetni studijski program ne predstavlja zajednički studijski program, niti se provodi u suradnji s drugim ustanovama visokog obrazovanja. Slijedom toga, odredbe koje se odnose na zajedničke studijske programe, uključujući plan zajedničke realizacije, sporazume između partnerskih ustanova, postupke zajedničke akreditacije i izdavanje zajedničke diplome, nisu primjenjive na predmetni studijski program.</p>			
Kriterijum za ocjenjivanje: Eliminacioni			
<p>8.5. Politika internacionalizacije</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanova visokog obrazovanja posjeduje politiku internacionalizacije koja: <ul style="list-style-type: none"> ○ Podstiče aktivno učešće studenata i akademskog kadra u programima međunarodne razmjene i jačanju međunarodnih kapaciteta; ○ Podstiče upis stranih studenata i angažovanje međunarodnog akademskog kadra; ○ Sadrži odredbe o uvođenju zajedničkih ili duplih diploma u suradnji sa međunarodnim partnerima. • Ustanova visokog obrazovanja redovno preispituje i ažurira svoju politiku internacionalizacije kako bi obezbijedila da ista ostane relevantna i efikasna. • Ustanova visokog obrazovanja pruža stranim studentima informacije o viznom režimu Crne Gore, kao i informacije o mogućnostima za dobijanje smještaja u studentskim domovima. • Ustanova visokog obrazovanja je potpisala sporazume o saradnji sa relevantnim međunarodnim ustanovama. <p>Prilog:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politika internacionalizacije - Sporazumi o saradnji sa međunarodnim ustanovama - Vebstranica ustanove na engleskom jeziku koja posjeduje relevantne informacije za međunarodne studente - Vodič za strane student 			
Ocjena ispunjenosti			
Ispunjeno	*	Djelimično ispunjeno	Nije ispunjeno

Komentar/osvrt/preporuke:

U okviru Strategije internacionalizacije UM 2021-2026, iz 2020., odnosno 2021. godine (na naslovnoj strani se navodi novembar 2020. a u futeru dokumenta januar 2021. što je jedna od neusklađenosti), daju se podaci za broj stranih studenata, kao i za mobilnost studenata i osoblja za period 2017/18-2019/20, a izostaju noviji podaci (npr. u okviru drugih dokumenata na osnovu kojih bi se napravila komparacija i stekla relevantna slika o naporima UM u ovom procesu). Takođe, u samom dokumentu se navodi da ovakva statistika nije zadovoljavajuća.

U okviru istog dokumenta navodi se saradnja Univerziteta Mediteran sa 38 visokoškolskih ustanova izvan Crne Gore. Primetno je da nije potpisan sporazum o saradnji sa nekim vodećim fakultetima iz oblasti turizma i hotelijerstva iz okruženja. Priloženo je 6 sporazuma o saradnji.

Navedena SWOT analiza prepoznaje slabosti, odnosno probleme u procesu internacionalizacije, ali se na osnovu uvida u ostatak dostavljene dokumentacije uvida da pojedini problemi još uvek nisu rešeni, npr. jezička osposobljenost zaposlenih što je jedna od ključnih stvari u ovom procesu. Stoga, ne može se reći da je vizija UM (tačka 5.3) ispunjena, niti strategija generalno ostvarena.

Pravila studiranja za osnovne studije su dostupna na engleskom

jeziku. Pravila upisa su dostupna na engleskom jeziku.

Deo veb stranice <https://unimediterran.net/faculty-overview/?lang=en> koji se odnosi na tzv. Vodič za strane studente ne sadrži informacije koje se navode u Obrascu zahteva za akreditaciju SP na engleskom jeziku – vizni režim Crne Gore, uslovi boravka i prebivališta, zdravstveno osiguranje, saobraćajne informacije i drugo.

Ukoliko su ove informacije ipak dostupne u nekom drugom delu veb stranice, svakako da nisu lako dostupne putem datog linka kao što se navodi u pomenutom Obrascu.

“Incoming Student Guide” University Mediterranean se navodi kao poseban prilog iako je prema Obrascu to tekst koji se nalazi na <https://unimediteran.net/faculty-overview/?lang=en>. Dakle, ovde se ne radi o dva različita priloga.

Pravilnik o postupku i načinu ispitivanja i ocenjivanja Univerzitet ”Mediteran” Podgorica nije dostupan na engleskom jeziku kao poseban dokument. Informacije koje se odnose na ispitivanje i ocenjivanje studenata se nalaze u dokumentu Rules of Undergraduate Studies.

Iako nije navedeno u listi priloga, dostavljen je dokument Rules of enrollment.

Dokument na engleskom jeziku Rules on student mobility and general provisions je dostavljen kao prilog.

Erasmus povelja je dostupna na veb sajtu, ali do nje nije dostavljen link. Takođe, nije dostupna u okviru engleske verzije sajta.

Nameće se činjenica da postoje izvesne prepreke u procesu internacionalizacije koje se ogledaju u jezičkoj barijeri (ovo se najviše odnosi na osoblje fakulteta), malom broju sporazuma sa relevantnim fakultetima, te maloj mobilnosti nastavnog osoblja i studenata. Takođe, uvida se nesistematičnost u radu (dostavljen prilog koji nije naveden u popisu priloga, prilog koji je naveden nije dostavljen kao poseban dokument već se relevantne informacije nalaze u okviru drugog dokumenta, dva priloga sa različitim nazivom se odnose na iste informacije/veb stranu, pojedine informacije koje su od značaja za strane studente, a navodno su dostupne, ili ne postoje na sajtu ili ih je teško pronaći i sl.). Sve navedeno otežava informisanje studenata koji informacije pretražuju na engleskom jeziku, odnosno ne utiče povoljno na proces internacionalizacije.

Ekspertska grupa konstatuje da je Fakultet odgovorio tako što je izradio Pravilnik o postupku i načinu ispitivanja i ocenjivanja na engleskom jeziku, ažurirao Vodič za strane studente, dostavio dokaz o organizovanju letnje škole (Summer school 2026) u saradnji sa institucijom iz Republike Mađarske. Takođe, prilikom posete fakultetu, uprava fakulteta je prihvatila predlog da se kreiraju kursevi iz engleskog jezika i na taj način podigne nivo znanja za osoblje koje učestvuje u realizaciji ovog SP. Konačno, Ekspertska grupa zaključuje da je evidentno poboljšanje ovog kriterijuma, ali ostaje preporuka za ulaganje dodatnih napora u procesu internacionalizacije.

Kriterijum za ocenjivanje: Eliminacioni

III AKREDITACIONI STAV

Komisija predlaže Agenciji sljedeći akreditacioni stav:

1. Prihvatanje zahtjeva za akreditaciju za period od 5 godina
<p>Obrazloženje:</p> <p>Skupina stručnjaka konstatuje da je fakultet, kroz dostavljene dopune, ostvario značajan napredak u ispunjavanju kriterijuma za izvođenje studijskog programa na engleskom jeziku. Literatura je navedena po predmetima i dopunjena planom razvoja dostupnosti, ključna normativna neusklađenost u pogledu nivoa znanja engleskog jezika je otklonjena, a dodatno su dostavljeni ažurirani vodiči za strane studente, upitnici na engleskom jeziku i dokazi o aktivnostima u oblasti internacionalizacije. Iako pojedini aspekti i dalje zahtijevaju unapređenje, naročito u pogledu konkretizacije plana literature, dodatnih dokaza o jezičkim kompetencijama, sistematskog praćenja kompetencija i daljeg jačanja internacionalizacije, utvrđeni nedostaci ne dovode u pitanje mogućnost izvođenja studijskog programa na engleskom jeziku. Na osnovu navedenog, skupina stručnjaka ocjenjuje da su kriterijumi u osnovi ispunjeni, uz preporuku daljeg praćenja i unapređivanja navedenih oblasti.</p> <p>Preporuke za unapređenje kvaliteta:</p> <p>Kriterijum 8.1: Ekspertska grupa preporučuje da se plan razvoja literature dodatno konkretizuje kroz precizan spisak nedostajuće ili trenutno nedostupne literature, povezivanje tih izvora sa relevantnim predmetima, definisanje rokova i odgovornih lica, kao i dostavljanje dokaza o načinu na koji će pristup literaturi biti obezbeđen.</p> <p>Kriterijum 8.2: Preporučuje se Ustanovi stalno unapređenje kada je riječ o jezičkoj osposobljenosti za sve članove nastavnog osoblja kao i da u kontinuitetu uskladuje sve relevantne institucionalne akte u pogledu minimalne razine znanja engleskog jezika, da definiše i implementira zahtjeve za administrativno osoblje i uspostavi sustavnu evidenciju i praćenje jezičnih kompetencija.</p> <p>Kriterijum: 8.5: Preporučuje se Ustanovi da nastavi politiku internacionalizacije na način što će u budućnosti sklapati ugovore i sa ustanovama u regionu i šire.</p>
2. Odbijanje zahtjeva za akreditaciju
<p>Obrazloženje:</p>

OBRAZAC

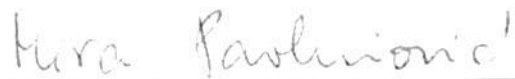
KOMISIJA

Predsjednik
prof. dr. Janez Mekinc

(potpis)

Članica prof.dr. Mira Pavlinović

(potpis)

Član
prof. dr. Milan Ivkov

(potpis)

Datum: 08.06.2026. godine